

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Par aizdevumu procentu atzišanu ieņēmumos un uzrādīšanu pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā

20.08.2020.

Izsniedzot aizdevumus citām personām, komersantam, atbilstoši normatīvajiem aktiem, jāveic procentu atzīšanu ieņēmumos un jāuzrāda pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) deklarācijā.

Procentu atzīšana ieņēmumos

Kārtību, kādā uzskaita un novērtē ieņēmumus no preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, kā arī sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentu, autoratlīdzību un dividendžu ieņēmumus nosaka Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr.775).

Ieņēmumus no sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentus, autoratlīdzību vai dividendes, uzskaita, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi¹:

- sabiedrība spēj ticami novērtēt ieņēmumu summu;
- ir ticams, ka sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus.

Ieņēmumus no procentiem uzskaita, pamatojoties uz proporcionālu laika sadalījumu, ņemot vērā aktīvu faktisko ienesīgumu².

Tāpat ieņēmumus no procentiem atzīst tajā pārskata gadā, kad saskaņā ar aizdevuma līguma nosacījumiem ir pienākums izrakstīt attaisnojuma dokumentu par aprēķināto procentu summu un ir sagaidāms, ka procentu maksājums faktiski tiks saņemts.

Ja aizdevuma līguma nosacījumi paredz, ka attaisnojuma dokuments par aprēķinātajiem procentiem tiek izrakstīts darījuma partnerim katru gadu, saskaņā ar izrakstīto attaisnojuma dokumentu procentu ieņēmumi jāatzīst katru gadu.

Savukārt, ja aizdevuma līguma nosacījumi paredz, ka par aprēķinātajiem procentiem attaisnojuma dokuments darījuma partnerim tiek izrakstīts tikai pēc pilna aizdevuma atdošanas, procentu ieņēmumi jāatzīst pēc pilna aizdevuma atdošanas.

1.piemērs

Aizdevuma līgums ir noslēgts uz trim gadiem. Pēc līguma nosacījumiem procenti par aizdevumu aprēķināmi un maksājami katru gadu. Tā kā attaisnojuma dokuments aizņēmējam tiek izrakstīts katru gadu, procenti ieņēmumos jāatzīst tajā pārskata gadā, kad tiek izrakstīts attaisnojuma dokuments.

2.piemērs

Aizdevuma līgums ir noslēgts uz trim gadiem. Pēc līguma nosacījumiem procenti par aizdevumu aprēķināmi katru gadu, bet aizņēmējam tos atmaksāt ir pienākums pēc visa

¹ MK noteikumu Nr.775 61.punkts

² MK noteikumu Nr.755 62.1.apakšpunkts

aizdevuma atdošanas. Tā kā attaisnojuma dokuments tiks izrakstīts pēc visa aizdevuma atdošanas, procenti ieņēmumos jāatzīst tajā pārskata gadā, kad sagaidāms, ka procentu maksājums faktiski tiks saņemts, t.i., pēc trim gadiem. Grāmatvedībā procenti jāaprēķina un jāuzskaita katru gadu saskaņā ar noslēgtā aizdevuma līguma nosacījumiem.

3.piemērs

Aizdevuma līgums ir noslēgts uz trim gadiem. Saskaņā ar līguma nosacījumiem un maksājumu grafiku katru mēnesi tiek izrakstīts attaisnojuma dokuments, bet, sākot ar jūliju, maksājumi netiek veikti. Decembrī pret nemaksātāju tiek uzsākts parāda piedziņas process. Plānots, ka parāds tiks saņemts pēc sešiem mēnešiem, t.i., nākamā gada jūlijā.

Tā kā saskaņā ar maksājumu grafiku par periodu jūlijs–decembris tika izrakstīti attaisnojuma dokumenti, jo bija sagaidāms, ka procentu maksājums faktiski tiks saņemts, procenti ieņēmumos jāatzīst tajā pārskata gadā, kad tika izrakstīti attaisnojuma dokumenti, neatkarīgi no tā, kad un kādā veidā procentu maksājums faktiski tiks saņemts.

Procentu uzrādīšana PVN deklarācijā

Ja pakalpojumus sniedz pastāvīgi ilgstošā periodā un par šo pakalpojumu sniegšanu periodiski izraksta nodokļa rēķinus vai to sniegšana rada turpmākus maksājumus, uzskata, ka darījums ir noticis tad, kad beidzas periods, uz kuru attiecas šie rēķini vai maksājumi, bet ne retāk kā reizi sešos mēnešos³.

Tātad, neatkarīgi no tā, kādi ir aizdevuma līguma nosacījumi par procentu aprēķināšanu, saņemamā atlīdzība (procentu maksājumi) pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā ir jāuzrāda ne retāk kā reizi sešos mēnešos.

PVN normatīvie akti neparedz samaksāto aizdevumu procentu summu uzrādīšanu PVN deklarācijā, savukārt saņemtos procentu maksājumus uzrāda PVN deklarācijas 49.rindā⁴.

4.piemērs

Aizdevuma līgums ir noslēgts uz trim gadiem. Pēc līguma nosacījumiem procenti par aizdevumu aprēķināmi katru gadu, bet aizņēmējam tos atmaksāt ir pienākums pēc visa aizdevuma atdošanas.

Aizdevuma procenti jāaprēķina un PVN deklarācijas 49.rindā proporcionāli jāuzrāda ne retāk kā reizi sešos mēnešos.

³ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 32.panta trešā daļa

⁴ Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.40 „Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām” 17.13.apakšpunkts

5.piemērs

Aizdevuma līgums ir noslēgts uz trim gadiem. Pēc līguma nosacījumiem procenti par aizdevumu aprēķināmi un maksājami katru mēnesi. Aprēķinātos aizdevuma procentus jāuzrāda attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijas 49.rindā.
